

Miklóssi Szabó István

EGY NAGYREGÉNY ÍGÉRETE

Horváth László Imre két-ségekívül érdekes, figyelemreméltó kisregényt alkotott meg. A római időkben (i. sz. 73-ban járunk) játszódó történet, amely a Maszadában lévő vár bevétele után zajlik, izgalmas témának ígérkezik, főként, ha azt vesszük alapul, hogy a vár összes védője inkább véget vetett az életének, semmint megadta volna magát a római ostromlóknak. A mű értékét emeli, hogy e témakörben a magyar nyelvterületen kevés hasonló alkotás jelent meg.

Az sem kétséges, hogy a szerző birtokában van a mű megírásához szükséges tudásnak, nyelvezetnek. Alaposan ismeri a korabeli szokásokat, az akkori gondolkodásmódot, mestersen ábrázolja a véres összeütközéseket, csatákat, ostromok utáni állapotokat, képes azokat modern elemekkel is keverni úgy, hogy napjainkban is izgalmasan hassanak.

A *Helyőrség Maszadában* apokaliptikus világával azonban egy nagyregény előhírnöke is lehetne. Horváth László Imre csaknem száguld a történeken, témakörökön, ám ezzel sajnos azt a hibát követi el, hogy nem teljesen bontja ki azokat. Ez a történet akár háromszor nagyobb terjedelmet is megérdemelt volna, ehhez minden lehetőség, eszköz adva volt. Valójában egy új világ születésének vagyunk a tanúi, elegendő itt csupán a krisztusi tanokra gondolni (melyek meg is jelennek a regényben, főként a második felében), folytathatjuk a sort a szereplők lélektanának gondosabb kidolgozásával, a sok történet alaposabb kiterjesztésével

– nos, mindezt kár volt elszalasztani. Mondhatni, a szerző a bőség zavarával küszködött írás közben (történelmi munkáknál nem ritka jelenség, egyszerre átok és áldás), és ez bizony érződik a regényen, főként az utolsó oldalakon, ahol a penna kissé gyorsan átszaladt a kulcsfontosságú történeteken.

Vehetjük úgy is, hogy a *Helyőrség Maszadában* egy nagyregény ígérete. Mindenképpen fontos kisregény az író műveinek sorában, betekintést nyújt egy – túlzással – hősi világba, ahol a tanok valóban többet értek, mint az emberi élet, kevés volt a választás lehetősége, de ennél is kevesebb az emberi élet értéke. Ugyanakkor traumatikus mű is, hiszen az akkoriban történtek azóta is meghatározzák világunkat, még ha gondolkodásunk sokban változott is. Viszont minden kétséget kizáróan ki lehet jelteni, hogy egy ilyen íráskészséggel, tudással fölverteztett alkotótól lehet többet várni – erre bizonyíték ez a kisregény is.

Előretolt Helyőrség Íróakadémia, 2018

Horváth László Imre

HELYŐRSÉG MASZADÁBAN (RÉSZLET)

Miután Silva elbocsátotta, Rufus Strabóhoz ment. A tiszt éppen az ellátmányt rendszerezte, ami nem volt kis feladat. A várvédők mindent fel akartak gyűjtani, mielőtt megölték magukat, de a tervük nem sikerült. Rufus az egyik földalatti raktárépület szájában találta meg Strabót, éppen a kirakodást felügyelte. A légió zsidó rabszolgái görnyedve hordták ki a készleteket.

– Bőven hagyunk ellátmányt. A ciszternákban maradt víz, többre nem is számíhattok. Nem messze egy oázisfalu körül el, Engedi a neve, javaslom, szervezz majd vízfordó expedíciót. Füstölt hús, főzeléknek való hüvelyes, bor, olaj és rengeteg gabona marad, dúskálni fogtok. Persze más dolgok nemigen lesz, mint zabálni.

Strabó elmerengett.
– Válogathatsz a rabszolgák közül. Persze jobb, ha munkára fogod a fiúkat is, de vihatsz egy tucatot ezekből is. És kapsz egy tucatot a szajhákból – a tiszt kiköpött oldalra. – Ki maradna itt szajhák nélkül, nem igaz? El leszteken kényeztetve egy tucattal, de Silva engedélyezte. Gondolom, hogy ne nyúljatok a nőhöz.

Egy katona feljött a raktárból és jelentette, hogy kiürült. Strabó bólintott, majd újra Rufushoz fordult.

– Délután gyere a házakhoz, ott válogathatsz. Összepakoljuk őket is. Hajnalban indulnak.

Megcsóválta a fejét.
– Jeruzsálemben legalább esik az eső.

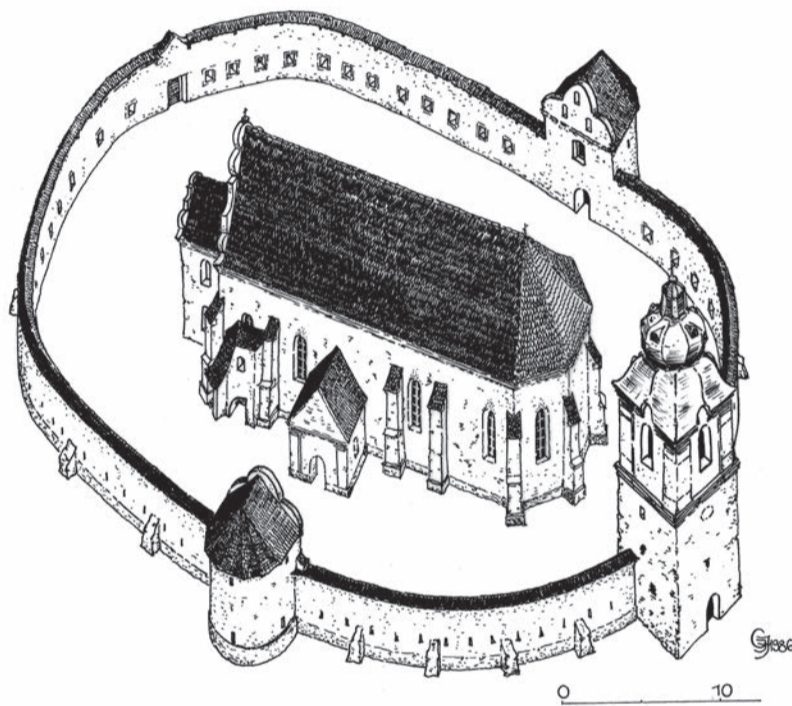
A házak a nagy tábor mellett épültek, ahova a helyőrség költözni fog. A légió fele itt élt az ostrom alatt. A harminc ház mindegyike kőből épült. Csak kő létezett a tájon. Kő, por és semmi, növekvő sorrendben, mérhetetlen mennyiségben, gondolta Rufus. A tűzifa volt a legnagyobb probléma, kőből még lehetett építkezni, de az éjszakák hidegek voltak télen, és nyáron is hűvösek lesznek, bár a nappal elviselhetetlenül forró a sivatagban. Az ostrom alatt ez volt Silva legfőbb gondja, a fagyoskodó katonák ellátása sok mérföldnyi távolságból tűzifával. Amikor a várvédők holttestéről tanácskoztak, nem véletlen merült fel, hogy hajigálják csak őket egyszerűen valamelyik szakadékba, majd a keselyűk elinté-

zik a többi, na meg kiszáradnak hamar a napon. De Silva gondolt a helyőrségre, a legyek áradatára, a bűzre és a betegségre, ami elterjedhet, és talán a megtalált rengeteg kincstől, talán a védők dermesztő hősiességétől megilletődve a hamvasztás mellett döntött. Amúgy is sok tűzifát találtak a vár raktáraiban, Heródes, a zsidó király mindenre gondolt száz évvel ezelőtt, ahogy a búzája sem romlott meg, a fája még kevésbé. De még a légió is adott a szurokból, amivel a kapultok lövedékeit töltötték fel. A rabszolgák még aznap éjszaka összehordták a majd ezernyi holttestet egy gödörbe, reggelre

csak hetvennégy szajhát tudott felvonultatni, mint a légió egész készletét. Elméletben három-ezernél valamennyivel több katonát szolgáltak ki az ostrom alatt, persze akár egy alkalmat is nagyon meg kellett becsülniük az egyszerű legionáriusoknak, kitüntetésszámba ment, ha nagy ritkán jogosultak rá. A tiszteknek több lehetőségük volt, ők viszont általában tartottak maguknak saját szeretőt, amit azonban a keserves hadjáratra nem hozhattak el.

A készlet nem festett valami fényesen.

Rufus végig se nézett rajtuk, hanem elsőnek rögtön a sor szé-

Lemhény, r. k. Szent Mihály-templom, 1986

csak a hamvaik maradtak, amit betemettek.

Most ugyanezek álltak felsorakozva Rufus előtt. Szakértő szemmel kiválasztott egy tucatot. Kiléptek a sorból és átmentek egy másikba, legtöbbször fásult nyugalommal, de akadt olyan is, aki sirva hálálkodott. Rufus kelletlenül megütötte, végre beállt a helyőrségben maradó sorába. Lehetett okuk a megkönnyebbülésre, aki itt marad szolgálni, annak a sorsa jóval kiszámíthatóbb, nem küldik tovább, egyelőre legalábbis, például valamelyik környékbeli görög városba, hogy amfiteátrumban tépjék szét vadállatok, ahogy az a háború után szokásos és már több ezer társukkal megtörtént, sem hadigályára vagy bányába. Ha kevesen vannak, jobban megbecsülik őket a rómaiak is, ilyen kevesen pedig nem építhetnek nagyobb dolgokat, ami veszélyes, ha pedig eddig is túléltek ezt a helyet, ezután is túl fogják, így okoskodhattak.

A szajhák kényesebb pont volt. Több mint ezer hadifogoly rabszolga után, feljebb sétálva a házakhoz Strabó az egyik előtt

lén álló fogatlan vénasszonyt választotta ki. Ráháznak hívták, ő volt a maradék hetvenhárom szajha vezetője.

– Silva nem fog örülni. – mondta Strabó.

– Akkor menj és jelentsd neki, hogy probléma támadt a szajhák kiválasztásakor – mondta mosolyogva Rufus. – Biztosan szívesen foglalkozik az ügyeddel.

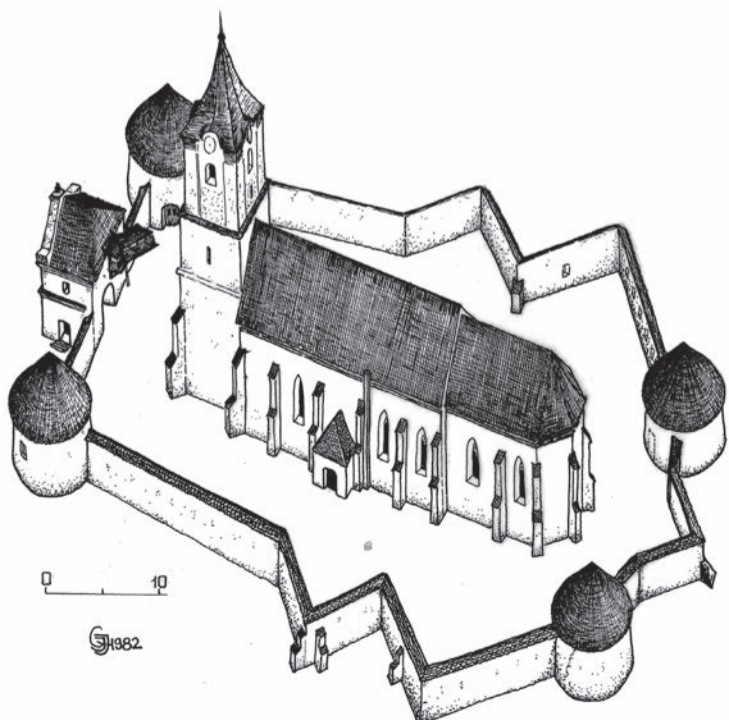
– A fiúk sem fognak örülni. Tizenkettőtől az egyik éppen miattad egy kiszáradt ocsmány vénség, holott lehetne helyette még egy friss és használható.

– A fiúk meg fogják érteni.
– Enélkül nem sokat ér az egész készlet.

– Éppen ez az. Eddig is emiatt maradt életben a többi ebben a rohadt kősvatagban. Jeruzsálemben szerezhetsz másikat, de nekem nem lesz másik. Jobb tizenegy élő és használható szajha, mint tizenkettő haladokló és halott.

Strabó kiköpött oldalra. A vita eldöntött. Rufus a vén szajha felé fordult.

– Válassz ki tizenegyet, akikkel itt maradsz.

Kézdiszentlélek, r. k. templom, 1982